Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

14. märts 2024*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – ELTL artikkel 258 – Direktiiv (EL) 2018/1972 – Euroopa elektroonilise side seadustik – Ülevõtmata jätmine ja ülevõtmismeetmetest teatamata jätmine – ELTL artikli 260 lõige 3 – Nõue mõista välja põhisumma ja karistusmakse – Karistusmakse määramise kriteeriumid – Osaline loobumine

Kohtuasjas C-457/22,

mille ese on ELTL artikli 258 ja ELTL artikli 260 lõike 3 alusel 8. juulil 2022 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: M. Kocjan, U. Małecka, L. Malferrari ja E. Manhaeve,

hageja,

versus

Sloveenia Vabariik, esindaja: T. Mihelič Žitko,

kostja,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: kohtunik J.-C. Bonichot koja presidendi ülesannetes, kohtunikud S. Rodin ja L. S. Rossi (ettekandja),

kohtujurist: T. Ćapeta,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: sloveeni.

otsuse

1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul:

– tuvastada, et kuna Sloveenia Vabariik ei ole võtnud vastu kõiki õigus- ja haldusnorme, mis on vajalikud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT 2018, L 321, lk 36), järgimiseks või vähemalt ei ole komisjoni neist teavitanud, siis on Sloveenia Vabariik rikkunud selle direktiivi artikli 124 lõikest 1 tulenevaid kohustusi;

– mõista Sloveenia Vabariigilt ELTL artikli 260 lõike 3 alusel välja karistusmakse summas 6256,17 eurot päevas alates käesolevas kohtuasjas kohtuotsuse kuulutamisest, kuna see liikmesriik ei ole täitnud oma kohustust teatada nimetatud direktiivi ülevõtmise meetmetest;

– mõista Sloveenia Vabariigilt ELTL artikli 260 lõike 3 alusel välja põhisumma 1390,77 euro suuruse päevamääraga, mida korrutada esimeses taandes kirjeldatud rikkumise kestuse päevade arvuga, kusjuures minimaalne põhisumma peab olema 383 000 eurot, ja

– mõista kohtukulud välja Sloveenia Vabariigilt.

Õiguslik raamistik

2 Direktiivi 2018/1972 põhjendustes 2 ja 3 on märgitud:

„(2) Komisjon vaatab korrapäraselt läbi elektroonilise side võrkude ja teenuste kehtivasse reguleerivasse raamistikku kuuluva viie direktiivi[…] toimimise eelkõige selleks, et teha kindlaks tehnoloogia ja turu arengust tulenev muudatuste tegemise vajadus.

(3) Oma 6. mai 2015. aasta teatises esitatud Euroopa digitaalse ühtse turu strateegias sedastas komisjon, et telekommunikatsiooniraamistiku läbivaatamisel keskendutakse meetmetele, mis pakuksid stiimuleid investeerida kiiretesse lairibavõrkudesse, muudaksid lähenemise spektripoliitikale ja raadiospektri haldamisele järjekindlamaks ja siseturuga paremini kokku sobivaks, looksid õigusliku killustatuse vähendamisega tingimused tõeliselt siseturu jaoks, tagaksid tarbijate tõhusa kaitse, kõigile turuosalistele võrdsed tingimused ja nõuete järjekindla kohaldamise ning muudaksid reguleeriva institutsioonilise raamistiku tulemuslikumaks.“

3 Direktiivi artiklis 1 „Reguleerimisese, kohaldamisala ja eesmärgid“ on ette nähtud:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse elektroonilise side võrke, elektroonilise side teenuseid ja nendega seotud vahendeid ja teenuseid ning teatavaid lõppseadmetega seotud aspekte reguleeriv ühtlustatud raamistik. Käesolevas direktiivis sätestatakse riigi reguleerivate asutuste ja, kui see on kohaldatav, muude pädevate asutuste kohustused ning kehtestatakse kord reguleeriva raamistiku ühtse kohaldamise tagamiseks kogu [Euroopa L]iidus.

2. Käesoleva direktiivi eesmärgid on

a) viia ellu elektroonilise side võrkude ja teenuste siseturg, millega saavutatakse väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtt ja käibelevõtmine, jätkusuutlik konkurents, elektroonilise side teenuste koostalitlusvõime, juurdepääsetavus, võrkude ja teenuste turvalisus ning lõppkasutajate kasu, ning

b) tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu liidus hea kvaliteedi ja taskukohase hinnaga üldkasutatavate teenuste pakkumine, käsitleda olukordi, kus turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate, sh puuetega kasutajate vajadusi, et nad saaksid teistega võrdsetel alustel teenustele juurde pääseda, ning kehtestada vajalikud lõppkasutajate õigused.

[…]“.

4 Direktiivi artikli 124 „Ülevõtmine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 21. detsembriks 2020. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates 21. detsembrist 2020.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivi(de)le käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.“

Kohtueelne menetlus ja menetlus Euroopa Kohtus

5 Kuna Sloveenia Vabariik ei esitanud mingit teavet direktiivi 2018/1972 Sloveenia õigusesse ülevõtmiseks vajalike sätete vastuvõtmise kohta vastavalt selle artiklile 124, saatis komisjon 4. veebruaril 2021 sellele liikmesriigile ametliku kirja.

6 Pärast seda, kui Sloveenia ametiasutused olid palunud sellele ametlikule kirjale vastamise tähtaega pikendada ja seda oli pikendatud, vastasid nad 4. juunil 2021, märkides eelkõige, et direktiiv 2018/1972 tuli üle võtta seadusega, mis tuleb avaldada ja edastada komisjonile hiljemalt 2021. aasta detsembris (edaspidi „ülevõtmisseadus“).

7 Komisjon saatis 23. septembril 2021 Sloveenia Vabariigile põhjendatud arvamuse. Sloveenia ametiasutused palusid 5. novembril 2021 pikendada põhjendatud arvamusele vastamise tähtaega ja teatasid komisjonile, et riigisisese seadusandliku menetluse üks vahejuhtum on selle seaduse vastuvõtmist edasi lükanud ning see seadus tuleb nüüd avaldada ja edastada 2022. aasta märtsis.

8 Komisjon rahuldas selle palve ja pikendas tähtaega kuni 23. veebruarini 2022.

9 Oma 18. veebruari 2022. aasta vastuses põhjendatud arvamusele väitsid Sloveenia ametiasutused, et ettenägematud asjaolud põhjustasid direktiivi 2018/1972 ülevõtmisel täiendava viivituse. Eelkõige märkisid nad, et ülevõtmisseaduse eelnõu tuleb nüüd vastu võtta 2022. aasta aprillis, seejärel see seadus avaldada ja edastada komisjonile. Lisaks edastasid need ametiasutused 18. märtsil 2022 selle seaduseelnõu sätete ja selle direktiivi teatavate sätete vahelise vastavustabeli. Komisjon esitas 25. märtsil 2022 selle seaduseelnõu kohta oma seisukohad.

10 Kuna komisjon leidis, et Sloveenia Vabariik ei ole vastu võtnud nimetatud direktiivi järgimiseks vajalikke õigusnorme, otsustas ta 6. aprillil 2022 esitada Euroopa Kohtule käesoleva hagi.

11 Sloveenia ametiasutused teatasid 12. aprillil 2022 komisjonile, et hääletamine ülevõtmisseaduse eelnõu üle oli tingitud ühe parlamendiliikmete rühma taotlusest korraldada selle eelnõu üle nõuandev referendum.

12 14. juunil 2022 teavitasid Sloveenia ametiasutused komisjoni direktiivi 2018/1972 ülevõtmisel tehtud edusammudest. Täpsemalt märkisid nad, et pärast parlamendi koosseisu muutmist lõpetati kõik eelmisel ametiajal algatatud seadusandlikud menetlused, sealhulgas ülevõtmisseaduse eelnõuga seotud menetlus, et esitati uus ülevõtmisseaduse eelnõu ning et selle üle ei korraldatud ega korraldata ühtegi referendumit. Kõnealused ametiasutused ei ole esitanud selle uue seaduseelnõu vastuvõtmise ajakava.

13 Komisjon esitas 8. juulil 2022 käesoleva hagi.

14 Sloveenia Vabariik palub Euroopa Kohtul esimese võimalusena vähendada komisjoni nõutud rahaliste karistuste määra ja teise võimalusena jätta komisjoni nõuded tervikuna rahuldamata.

15 Sloveenia Vabariik teatas 19. detsembri 2022. aasta vasturepliigis Euroopa Kohtule, et 28. septembril 2022 võeti vastu ülevõtmisseadus, et ta teavitas sellest komisjoni samal päeval ja et see seadus jõustus 10. novembril 2022.

16 Kirjalik menetlus käesolevas kohtuasjas lõpetati 19. detsembril 2022.

17 Komisjon teatas 20. juuni 2023. aasta aktiga Euroopa Kohtule, et direktiivi 2018/1972 ülevõtmist Sloveenia Vabariigi poolt võib pidada 10. novembriks 2022 lõpetatuks, ning loobus osaliselt oma hagist, loobudes karistusmakse määramise nõudest, täpsustades samas oma nõuet ja paludes mõista sellelt liikmesriigilt välja 958 240,53 euro suurune põhisumma.

18 Sloveenia Vabariik esitas 31. juulil 2023 oma seisukohad komisjoni osalise loobumise ja tema nõuete muutmise kohta.

Hagi

ELTL artikli 258 rikkumine

Poolte argumendid

19 Komisjon tuletab meelde, et ELTL artikli 288 kolmanda lõigu kohaselt on liikmesriigid kohustatud võtma vastu direktiivide riigisisesesse õiguskorda ülevõtmise tagamiseks vajalikud õigusnormid nendes direktiivides ette nähtud tähtaja jooksul ning teatama nendest viivitamata komisjonile.

20 Komisjon täpsustab, et liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist tuleb hinnata põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel liikmesriigis valitsenud olukorra põhjal.

21 Ent käesoleval juhul ei olnud Sloveenia Vabariik selle tähtaja möödumisel ega ka käesoleva hagi esitamise kuupäevaks veel vastu võtnud direktiivi 2018/1972 riigisisesesse õigusesse ülevõtmiseks vajalikke meetmeid ja igal juhul ei olnud ta neist komisjonile teatanud.

22 Komisjoni sõnul ei vaidle Sloveenia Vabariik tegelikult vastu talle etteheidetavale liikmesriigi kohustuste rikkumisele, vaid piirdub selle põhjendamiseks üksnes viitamisega praktilistele ja riigisisestele asjaoludele. Direktiivi ettenähtud tähtaja jooksul üle võtmata jätmist ei saa aga selliste asjaoludega põhjendada.

23 Sloveenia Vabariik ei vaidle tegelikult vastu liikmesriigi kohustuste rikkumisele ja piirdub nende tööde kulgemise kirjeldamisega, mille tulemusel võeti vastu 10. novembril 2022 jõustunud ülevõtmisseadus. Ta rõhutab siiski, et kogu menetluse vältel on ta alati teinud komisjoniga lojaalset koostööd ja teavitanud viimast selle menetluse käigust, mille hilinemine oli tingitud ettenägematutest asjaoludest, mida see liikmesriik komisjonile põhjendatud arvamusele antud vastuses selgitas.

Euroopa Kohtu hinnang

24 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist hinnata põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel liikmesriigis valitsenud olukorra põhjal ja hiljem toimunud muutusi ei saa Euroopa Kohus arvesse võtta (25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 Euroopa Kohus on ka korduvalt otsustanud, et kui direktiivis on sõnaselgelt ette nähtud liikmesriikide kohustus tagada, et direktiivi ülevõtmiseks vajalikud normid sisaldavad viidet sellele direktiivile või et normide ametlikul avaldamisel lisatakse nende juurde viide sellele direktiivile, siis on igal juhul vaja, et liikmesriigid võtaksid vastu selle direktiivi konkreetse ülevõtmismeetme (25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Käesoleval juhul möödus põhjendatud arvamusele vastamise tähtaeg, mida komisjon pikendas, 23. veebruaril 2022. Seega tuleb väidetava rikkumise esinemist hinnata sellel kuupäeval kehtinud riigisiseste õigusaktide põhjal (vt selle kohta 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Sellega seoses on selge, et Sloveenia Vabariik ei olnud selleks kuupäevaks võtnud direktiivi 2018/1972 ülevõtmise tagamiseks vajalikke meetmeid ega seega nendest meetmetest komisjonile teatanud.

28 Oma kohustuste rikkumise põhjendamiseks viitab Sloveenia Vabariik esiteks seadusandliku menetluse käigus aset leidnud intsidendile, parlamendi koosseisu muutmisele ja nõuandva referendumi korraldamise taotlusele ning teiseks rõhutab koostöö ja lojaalse koostöö vaimu, mida ta on komisjoniga alati üles näidanud.

29 Komisjoni etteheidetavat liikmesriigi kohustuste rikkumist ei saa aga selliste argumentidega põhjendada.

30 Ühelt poolt ei saa nimelt Sloveenia Vabariigi viidatud riigisisesed konstitutsioonilist laadi asjaolud olla asjakohased, kuna väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa liikmesriigi õiguskorras kehtivate tavade või olukordadega põhjendada liidu direktiividest tulenevate kohustuste ja tähtaegade järgimata jätmist ega seega ka direktiivide hilinenud või mittetäielikku ülevõtmist (13. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Sloveenia (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Teiselt poolt ei ole ka asjaolu, et Sloveenia Vabariik tegi komisjoniga koostööd, asjakohane hindamaks, kas liikmesriigi kohustusi on tõesti rikutud, kuna liikmesriikidel ja liidu institutsioonidel on ELL artikli 4 lõike 3 kohaselt kohustus teha omavahel koostööd ning see kohustus hõlmab ka direktiivide nõuetekohast ja täielikku ülevõtmist nendes ette nähtud tähtaegade jooksul.

32 Seetõttu tuleb tõdeda, et kuna Sloveenia Vabariik ei olnud põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpuks, mida komisjon pikendas, võtnud vastu direktiivi 2018/1972 järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme ning järelikult ei olnud ka nendest komisjonile teatanud, siis on see liikmesriik rikkunud selle direktiivi artikli 124 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

ELTL artikli 260 lõike 3 alusel esitatud nõuded

Nõue mõista välja karistusmakse

33 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 17, tunnistas komisjon 20. juuni 2023. aasta aktiga, et direktiivi 2018/1972 ülevõtmist Sloveenia Vabariigi poolt võib pidada 10. novembriks 2022 lõpetatuks, ning võttis seetõttu tagasi oma nõude määrata karistusmakse.

34 Neil asjaoludel ei ole selle nõude osas enam vaja otsust teha.

Nõue mõista välja põhisumma

– *Poolte argumendid*

35 Komisjon väidab ühest küljest, et direktiiv 2018/1972 võeti vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja kuulub seega ELTL artikli 260 lõike 3 kohaldamisalasse, ning teisest küljest, et asjaolu, et Sloveenia Vabariik on rikkunud selle direktiivi artikli 124 lõikes 1 ette nähtud kohustusi, kujutab endast ilmselgelt selle direktiivi ülevõtmise meetmetest teatamata jätmist ELTL artikli 260 lõike 3 tähenduses.

36 Komisjon tuletab meelde, et oma teatise 2011/C 12/01 „ELTL artikli 260 lõike 3 rakendamine“ (ELT 2011, C 12, lk 1) (edaspidi „2011. aasta teatis“) punktis 23 täpsustas ta, et karistused, mille ta ELTL artikli 260 lõike 3 alusel välja pakub, arvutatakse sama meetodi alusel, mida kasutatakse nimetatud artikli 260 lõike 2 alusel Euroopa Kohtusse pöördumisel, nagu on selgitatud tema teatise SEK (2005) 1658 „[ELTL artikli 260] kohaldamine“ (edaspidi „2005. aasta teatis“) punktides 14–18.

37 Järelikult peab karistus põhinema esiteks rikkumise raskusel, teiseks rikkumise kestusel ja kolmandaks vajadusel tagada karistuse enda hoiatav mõju, et ära hoida rikkumise kordumine.

38 Mis esimesena puudutab rikkumise raskust, siis vastavalt 2005. aasta teatise punktile 16 ja 2011. aasta teatisele määrab komisjon raskuskoefitsiendi, võttes arvesse kahte parameetrit, nimelt esiteks rikkumise esemeks olevate liidu õigusnormide tähtsust ja teiseks nende tagajärgi asjasse puutuvatele üldistele ja erahuvidele.

39 Nõnda märgib komisjon ühelt poolt, et direktiiv 2018/1972 on elektroonilise side valdkonna peamine õigusakt. Kõigepealt ajakohastati Euroopa elektroonilise side seadustikuga (edaspidi „elektroonilise side seadustik“) liidu elektroonilist sidet reguleerivat raamistikku, tugevdades tarbijate valikuvõimalusi ja õigusi, tagades kõrgemad sideteenuste standardid, soodustades investeeringuid väga suure läbilaskevõimega võrkudesse ja edendades traadita juurdepääsu ülikiirele ühenduvusele kogu liidus. Järgmiseks, elektroonilise side seadustik kehtestab elektroonilise side sektori korralduse normid, sealhulgas selle institutsionaalse korralduse ja juhtimise kohta. Selle sätted tugevdavad riigi reguleerivate asutuste rolli, nähes ette nende minimaalsed volitused ning suurendades nende sõltumatust, sätestades ametisse nimetamise kriteeriumid ja kohustused teabe andmise valdkonnas. Lisaks tagab elektroonilise side seadustik ka raadiospektri (edaspidi „spekter“) tõhusa ja tulemusliku haldamise. Need sätted muuvad sidusamaks liikmesriikide tavad spektrilubade põhiaspektide küsimustes. Nimetatud sätted edendavad konkurentsi taristute vahel ja väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu kogu liidus. Viimaks reguleerib elektroonilise side seadustik elektroonilise side teenuste osutamise erinevaid aspekte, sealhulgas universaalteenuse osutamise kohustusi, numeratsiooniressursse ja lõppkasutajate õigusi. Nende eeskirjade tugevdamise eesmärk on suurendada tarbijate turvalisust ja kaitset, eelkõige seoses võimalusega kasutada neid teenuseid taskukohase hinnaga.

40 Teiselt poolt kahjustab direktiivi 2018/1972 Sloveenia õigusesse üle võtmata jätmine esiteks reguleerivat praktikat kogu liidus osas, mis puudutab elektroonilise side süsteemi haldamist, spektriga seotud lubade andmist ja turulepääsu eeskirju. Sellest tulenevalt ei saa ettevõtjad kasu järjepidevatest ja prognoositavamatest olemasoleva spektri kasutusõiguste andmise või uuendamise menetlustest ega reguleerimise prognoositavusest, mis tuleneks spektri kasutuslubade vähemalt 20-aastasest kestusest. Sellistel puudustel on otsene mõju väga suure läbilaskevõimega võrkude kättesaadavusele ja kasutuselevõtule liidus. Teiseks ei saaks tarbijad kasutada neile selle direktiiviga antud selliseid käegakatsutavaid eeliseid nagu taskukohaste sideteenuste kättesaadavaks muutmise lahendused, nõue anda tarbijatele selget teavet lepingute kohta, kohustus kohaldada läbipaistvaid tariife, võrgupakkujate vahetamise lihtsustamine, et soodustada taskukohasemaid jaehindu, ning operaatorite kohustus pakkuda puuetega lõppkasutajatele võrdväärset juurdepääsu sideteenustele.

41 Kuna Sloveenia Vabariik teatas komisjonile väga väikesest arvust direktiivi 2018/1972 artiklite ülevõtmise meetmetest, teeb komisjon ettepaneku kohaldada raskuskoefitsienti 9.

42 Mis teisena puudutab liikmesriigi kohustuste rikkumise kestust, siis väidab komisjon, et see vastab ajavahemikule, mis algas direktiivis 2018/1972 ette nähtud ülevõtmistähtaja möödumisest ehk 22. detsembrist 2020 ja vältas kuupäevani, mil käesoleva kohtuotsuse punktis 32 tuvastatud rikkumine lõppes, see tähendab kuupäevani, mis eelnes Sloveenia Vabariigi õiguse kooskõlla viimise päevale, mis oli 10. novembril 2022, see tähendab kuupäevani, mil jõustus ülevõtmisseadus, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 15. Sellest järeldub, et liikmesriigi kohustuste rikkumine kestis 688 päeva.

43 Mis kolmandana puudutab Sloveenia Vabariigi maksevõimet, siis kohaldas komisjon tegurit „n“, mis on ette nähtud komisjoni teatises 2019/C 70/01 „Rikkumismenetlustes komisjoni poolt Euroopa Liidu Kohtule esildatava põhisumma ja karistusmakse arvutamise meetodi muutmine“ (ELT 2019, C 70, lk 1). See tegur võtab arvesse kahte elementi, nimelt asjaomase liikmesriigi sisemajanduse koguprodukti (SKP) ja institutsioonilist kaalu, mida iseloomustab sellele liikmesriigile Euroopa Parlamendis ette nähtud esindajate kohtade arv.

44 Kuigi Euroopa Kohus on oma 20. jaanuari 2022. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Kreeka (riigiabi tagasinõudmine – ferronikkel) (C-51/20, EU:C:2022:36) juba seadnud kahtluse alla nii mainitud teise elemendi kui ka kõnealuses teatises ette nähtud korrigeerimiskoefitsiendi 4,5 asjakohasuse, on komisjon siiski otsustanud käesoleval juhul kohaldada teatises sätestatud kriteeriume kuni võetakse vastu uus teatis, milles võetakse arvesse Euroopa Kohtu hiljutist kohtupraktikat.

45 Nii on vastavalt komisjoni teatisele 2022/C 74/02 „Rikkumismenetlustes komisjoni poolt Euroopa Liidu Kohtule esildatava põhisumma ja karistusmakse arvutamiseks kasutatavate andmete ajakohastamine“ (ELT 2022, C 74, lk 2) (edaspidi „2022. aasta teatis“) Sloveenia Vabariigi puhul tegur „n“ 0,17.

46 Mis puudutab põhisummat, siis nähtub 2005. aasta teatise punktist 20, et sellel peab olema vähemalt kindel miinimumalus, mis väljendab põhimõtet, et igasugune liidu õiguse vältav eiramine kujutab endast iseenesest, sõltumata võimalikest raskendavatest asjaoludest, seaduslikkuse põhimõtte rikkumist õigusel rajanevas ühenduses ja selle eest tuleb määrata tegelik karistus. Vastavalt 2022. aasta teatisele on Sloveenia Vabariigi puhul minimaalne põhisumma 383 000 eurot.

47 2005. ja 2011. aasta teatistes kehtestatud meetodi kohaselt teeb komisjon juhul, kui põhisumma arvutamise tulemus ületab seda minimaalset põhisummat, Euroopa Kohtule ettepaneku määrata põhisumma kindlaks, korrutades päevamäära nende päevade arvuga, mille jooksul asjaomane rikkumine vältas, mis on käesoleval juhul 688 päeva.

48 Seega tuleb põhisumma päevamäär arvutada nii, et päevamäära arvutamisel kohaldatav ühtne baassumma korrutatakse raskuskoefitsiendiga ja teguriga „n“. Vastavalt 2022. aasta teatisele on see ühtne baassumma 909 eurot. Käesoleval juhul on raskuskoefitsient 9. Sloveenia Vabariigi suhtes kohaldatav tegur „n“ on 0,17. Sellest tulenevalt on põhisumma 1390,77 eurot päevas.

49 Seega tuleks põhisummaks määrata 958 240,53 eurot.

50 Sloveenia Vabariik leiab, et selline summa on ülemäärane.

51 Mis kõigepealt puudutab raskuskoefitsienti, siis ei ole direktiivi 2018/1972 Sloveenia õigusesse üle võtmata jätmise mõju üldistele ja erahuvidele nii oluline, nagu väidab komisjon.

52 Sloveenia Vabariik kinnitab nimelt, et edastas komisjonile 18. märtsil 2022 vastavustabeli, milles ta loetles Sloveenia õigusnormid, millega tagati selle direktiivi osaline ülevõtmine. Nende sätete rakendamise tõttu on nimetatud direktiivi ülevõtmata jätmisel väiksem mõju kui komisjoni hinnangul.

53 Lisaks kajastuvad Sloveenia Vabariigi jätkuvad jõupingutused direktiivi 2018/1972 eesmärkide võimalikult kiireks saavutamiseks ka selle liikmesriigi pidevates edusammudes seoses tema liigitamisega komisjoni välja töötatud DESI (*Digital Economy and Society Index*) (digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeks) – mis järgib digitaliseerimise üldist olukorda liidus ja iga liikmesriigi edusamme digitaalse konkurentsivõime osas – võrdlusaluseks.

54 Mis järgmiseks puudutab rikkumise kestuskoefitsienti, siis väidab Sloveenia Vabariik, et vastupidi komisjoni kasutatud meetodile ei tule selle kestuse kindlaksmääramisel arvesse võtta mitte ajavahemikku, mis algab asjaomase direktiiviga määratud ülevõtmistähtaja lõppemisele järgneval päeval, vaid vastavalt kohtupraktikale ajavahemikku, mis hakkab kulgema põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisest.

55 Mis puudutab lõpuks tegurit „n“, siis tugineb Sloveenia Vabariik eelkõige 20. jaanuari 2022. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka (riigiabi tagasinõudmine – ferronikkel) (C-51/20, EU:C:2022:36) punktidele 111–117 väitmaks, et komisjon võttis ekslikult arvesse selle liikmesriigi institutsioonilist kaalu liidus ja kohaldas käesoleva kohtuotsuse punktis 43 mainitud teatises 2019/C 70/01 ette nähtud kohandamiskoefitsienti 4,5.

56 Komisjon väidab vastu ühelt poolt, et võttes arvesse Sloveenia Vabariigi teatatud osalist ülevõtmist, tegi ta rikkumise raskuse osas ettepaneku kasutada koefitsienti 9. Direktiivi 2018/1972 127 artiklist kuue artikli ülevõtmine ei õigusta nimelt madalama raskuskoefitsiendi kasutamist, seda enam, et artikleid, millele Sloveenia Vabariik kostja vastuses viitab, ei saa kõiki pidada sellisteks, mis tagavad täieliku ülevõtmise. Lisaks ei oma Sloveenia Vabariigi areng DESI võrdlusaluse määramisel selle rikkumise raskuse kindlaksmääramisel tähtsust.

57 Mis teiselt poolt puudutab rikkumise kestust, siis meenutab komisjon, et vastavalt 2005. aasta teatise punktile 17 ja 2011. aasta teatise punktidele 27 ja 31 tuleb rikkumise kestuse kindlakstegemisel ja selle koefitsiendi arvutamisel siiski arvesse võtta ajavahemik, mis algab kõnealuses direktiivis sätestatud ülevõtmistähtaja lõppemisele järgnevast kuupäevast kuni kuupäevani, mil komisjon otsustas pöörduda Euroopa Kohtusse.

58 See ei takista Euroopa Kohtul võtta arvesse erinevat ajavahemikku ja ta määrab kindlaks liikmesriigi kohustuste rikkumise kestuse, pidades rikkumise lõppkuupäevaks kuupäeva, mil ta hindab faktilisi asjaolusid, mitte kuupäeva, mil komisjon kohtusse pöördus. Kuna Euroopa Kohus ei saa tugineda sellele esimesele kuupäevale, peab ta selle kestuse kindlaksmääramisel ja selle koefitsiendi arvutamisel kasutama muid algus- ja lõppkuupäevi.

59 Komisjon leiab, et selle koefitsiendi arvutamisel tuleb arvesse võtta kogu ajavahemikku, mis on möödunud asjaomase direktiivi ülevõtmise tähtaja möödumisest. Liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses on põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemise kuupäeva arvessevõtmise eesmärk teha ELTL artikli 260 lõike 1 tähenduses liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamiseks kindlaks, kas konkreetsel kuupäeval oli rikkumine olemas. Määratluse kohaselt ei piirdu liikmesriigi kohustuste rikkumise kestus aga nimetatud kuupäevaga, vaid puudutab kogu rikkumisperioodi, mis ei alanud mitte üksnes põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisel, vaid alates asjaomase direktiivi ülevõtmise tähtaja möödumisest. Järelikult ei saa asuda seisukohale, et liikmesriigi kohustuste rikkumine algab alles põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisest.

60 Selline lähenemine on kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Kui rikkumise kestuse koefitsiendi arvutamisel ja karistuse määramisel arvessevõetav kuupäev on põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemise kuupäev, sõltub selle rikkumise kestus kohtueelse menetluse kestusest. See võib kaasa tuua ebavõrdse kohtlemise liikmesriikide vahel, kelle suhtes kehtib sama ülevõtmistähtaeg.

61 Komisjon rõhutab samuti, et rikkumise kestuse kindlaksmääramisel asjakohane kuupäev sõltub rikkumise esemest. ELTL artikli 260 lõikes 2 ette nähtud menetluses on tegemist Euroopa Kohtu otsuse täitmata jätmisega, mistõttu on asjakohane ajaline lähtepunkt selle kohtuotsuse kuulutamise kuupäev. Seevastu artikli 260 lõikes 3 sätestatud menetluse puhul seisneb rikkumine selles, et liikmesriik ei ole direktiivi ülevõtmise meetmetest teatanud, mistõttu asjakohane ajaline lähtepunkt on kuupäev, millest alates liikmesriik on rikkunud ülevõtmismeetmetest teatamise kohustust.

62 Sloveenia Vabariik kinnitab oma vastureplиigis, et rahalise karistuse määramine ei ole enam põhjendatud, kuna direktiiv 2018/1972 võeti Sloveenia õigusesse täielikult üle 10. novembril 2022.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

63 Kuna käesoleva kohtuotsuse punktist 32 nähtuvalt on tõendatud, et põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaja – mida komisjon pikendas – lõpuks ei olnud Sloveenia Vabariik teatanud komisjonile direktiivi 2018/1972 täieliku ülevõtmise meetmest ELTL artikli 260 lõike 3 tähenduses, kuulub tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumine selle sätte kohaldamisalasse.

64 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt põhineb nimetatud sätte alusel põhisumma väljamõistmine selle mõju hindamisel, mida asjaomase liikmesriigi kohustuste täitmata jätmine avaldab erahuvidele ja avalikele huvidele, eelkõige juhul, kui rikkumine on pikka aega kestnud (vt selle kohta 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Mis puudutab rahalise karistuse määramise otstarbekust käesolevas asjas, siis tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus peab igas tema menetluses olevas kohtuasjas juhtumi asjaolusid arvestades ning tema hinnangul vajalikust veenvuse ja hoiatavuse määrast lähtudes kindlaks määrama asjakohased rahalised karistused eelkõige selleks, et ära hoida liidu õiguse sarnaste rikkumiste kordumine (25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

66 Käesolevas kohtuasjas tuleb asuda seisukohale, et hoolimata sellest, et Sloveenia Vabariik tegi komisjoni teenistustega kogu kohtueelse menetluse ajal koostööd ja teavitas neid põhjustest, mis takistasid tal direktiivi 2018/1972 ülevõtmist Sloveenia õigusesse, näitavad tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumisega seotud õiguslikud ja faktilised asjaolud nende kogumis – see tähendab direktiivi täielikuks ülevõtmiseks vajalikest meetmetest täielikult teatamata jätmine põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpuks ja isegi kuni käesolevas asjas hagi esitamise ajani –, et sarnaste liidu õiguse rikkumiste tulevikus kordumise tõhusaks ärahoidmiseks tuleb võtta selline hoiatav meede nagu põhisumma määramine (vt analoogia alusel 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

67 Seetõttu on otstarbekas määrata Sloveenia Vabariigile põhisumma.

68 Mis puudutab põhisumma suuruse arvutamist, siis tuleb meelde tuletada, et kasutades tal asjasse puutuvas valdkonnas olevat kaalutlusõigust, mille piirid määrab ära komisjoni ettepanek, on Euroopa Kohtu ülesanne määrata selle põhisumma suurus, mis võidakse liikmesriigilt välja mõista ELTL artikli 260 lõike 3 alusel, nii, et see oleks ühelt poolt asjaoludele vastav ja teiselt poolt toime pandud rikkumisega proportsionaalne. Sealjuures kuuluvad arvessevõetavate asjakohaste tegurite hulka muu hulgas tuvastatud rikkumise raskus ja ajavahemik, mille jooksul rikkumine kestis, ning asjaomase liikmesriigi maksevõime (25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

69 Mis puudutab esimesena rikkumise raskust, siis tuleb meenutada, et direktiivi täieliku ülevõtmise tagamiseks meetmete võtmise kohustus ja nendest meetmetest komisjonile teatamise kohustus on liikmesriikide peamised kohustused liidu õiguse täieliku tõhususe tagamisel ning seega tuleb nende kohustuste rikkumist käsitada kui ilmselgelt rasket rikkumist (25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

70 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 32 – Sloveenia Vabariik rikkus põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel – mida komisjon pikendas –, see tähendab 23. veebruaril 2022, temal direktiivi 2018/1972 kohaselt lasuvat ülevõtmise kohustust, mistõttu ei olnud tagatud liidu õiguse täielik tõhusus. Kõnealuse rikkumise raskust süvendab asjaolu, et selleks kuupäevaks ei olnud Sloveenia Vabariik veel teatanud ühestki selle direktiivi ülevõtmise meetmest.

71 Lisaks, nagu rõhutab komisjon, on direktiiv 2018/1972 elektroonilise side valdkonna peamine õigusakt.

72 Täpsemalt on kõigepealt direktiivi 2018/1972 artikli 1 lõikes 1 sätestatud, et selle direktiiviga „kehtestatakse elektroonilise side võrke, elektroonilise side teenuseid ja nendega seotud vahendeid ja teenuseid ning teatavaid lõppseadmetega seotud aspekte reguleeriv ühtlustatud raamistik. Käesolevas direktiivis sätestatakse riigi reguleerivate asutuste ja, kui see on kohaldatav, muude pädevate asutuste kohustused ning kehtestatakse kord reguleeriva raamistiku ühtse kohaldamise tagamiseks kogu liidus“.

73 Direktiivi artikli 1 lõike 2 kohaselt on direktiivi eesmärk esiteks viia ellu elektroonilise side võrkude ja teenuste siseturg, millega saavutatakse väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtt ja käibelevõtmine, jätkusuutlik konkurents, elektroonilise side teenuste koostalitlusvõime, juurdepääsetavus, võrkude ja teenuste turvalisus ning lõppkasutajate kasu, ning teiseks tagada tulemusliku konkurentsi ja valikuvabaduse abil kogu liidus hea kvaliteedi ja taskukohase hinnaga üldkasutatavate teenuste pakkumine, käsitleda olukordi, kus turg ei rahulda tulemuslikult lõppkasutajate, sh puuetega kasutajate vajadusi, et nad saaksid teistega võrdsetel alustel teenustele juurde pääseda, ning kehtestada vajalikud lõppkasutajate õigused.

74 Lõpuks, nagu nähtub nimetatud direktiivi 2018/1972 põhjendustest 2 ja 3, muudetakse direktiiviga enne selle vastuvõtmist kehtinud õiguslikku raamistikku, et võtta arvesse tehnoloogia ja turu arengut.

75 Nagu komisjon aga õigesti väidab, kahjustab Sloveenia Vabariigi poolt direktiivi 2018/1972 ülevõtmata jätmine esiteks reguleerivat praktikat kogu liidus osas, mis puudutab elektroonilise side süsteemi haldamist, spektriga seotud lubade andmist ja turulepääsu reegleid. Sellest tulenevalt ei saa ettevõtjad kasu järjepidevatest ja prognoositavamatest olemasoleva spektri kasutusõiguste andmise või uuendamise menetlustest ega reguleerimise prognoositavusest, mis tuleneks spektri kasutuslubade vähemalt 20-aastasest kestusest. Sellistel puudustel on otsene mõju väga suure läbilaskevõimega võrkude kättesaadavusele ja kasutuselevõtule liidus. Teiseks ei saaks tarbijad kasutada neile selle direktiiviga antud selliseid käegakatsutavaid eeliseid nagu taskukohaste sideteenuste kättesaadavaks muutmise lahendused, nõue anda tarbijatele selget teavet lepingute kohta, kohustus kohaldada läbipaistvaid tariife, lihtsustada võrgupakkujate vahetamist, et soodustada taskukohasemaid jaehindu, ning operaatorite kohustus pakkuda puuetega lõppkasutajatele võrdväärset juurdepääsu sideteenustele.

76 Mis teisena puudutab rikkumise kestust, siis tuleb meelde tuletada, et selle hindamisel tuleb põhimõtteliselt arvesse võtta kuupäeva, mil Euroopa Kohus hindab faktilisi asjaolusid, ja et see hinnang tuleb lugeda antuks menetluse lõppemise kuupäeval (vt selle kohta 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania (isikuandmete kaitse direktiiv – karistusõiguse valdkond), C-658/19, EU:C:2021:138, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

77 Mis puudutab ühelt poolt selle ajavahemiku algust, millest tuleb lähtuda ELTL artikli 260 lõike 3 alusel määratava põhisumma kindlaksmääramisel, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et erinevalt päevamääraga karistusmaksest ei tule liikmesriigi kohustuste rikkumise kestuse hindamisel aluseks võtta mitte kuupäeva, mil möödus põhjendatud arvamuses määratud tähtaeg, vaid kuupäeva, mil möödus asjasse puutuvas direktiivis ette nähtud ülevõtmistähtaeg (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Rumeenia (rahapesu vastane võitlus), C-549/18, EU:C:2020:563, punkt 79, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa (rahapesuvastane võitlus), C-550/18, EU:C:2020:564, punkt 90).

78 Käesolevas asjas ei ole tulemuslikult vastu vaieldud sellele, et direktiivi 2018/1972 artiklis 124 ette nähtud ülevõtmistähtaja möödumisel ehk 21. detsembril 2020 ei olnud Sloveenia Vabariik vastu võtnud selle direktiivi ülevõtmise tagamiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme ega seega neist komisjonile teatanud.

79 Teiselt poolt ei vaidle Sloveenia Vabariik oma seisukohtades komisjoni nõuete muutmise kohta vastu sellele, et direktiivi 2018/1972 Sloveenia õigusesse ülevõtmist võib pidada saavutatuks 10. novembril 2022.

80 Sellest järeldub, et käesoleva kohtuotsuse punktis 32 tuvastatud rikkumine kestis ajavahemikul 22. detsembrist 2020 kuni 11. novembrini 2022, st 688 päeva, mis on väga pikk kestus.

81 Samas tuleb arvesse võtta, et see kestus võis osaliselt tuleneda COVID-19 pandeemiaga seotud erakorralistest asjaoludest. Sloveenia Vabariik väidab nimelt, ilma et talle oleks vastu vaieldud, et need asjaolud, mida ei olnud võimalik ette näha ja mis olid tema tahtest sõltumatud, lükkasid direktiivi 2018/1972 ülevõtmiseks vajaliku õigusloomeprotsessi edasi ning pikendasid seega ajavahemikku, mil Sloveenia Vabariigi kohustuste rikkumine vältas.

82 Mis kolmandana puudutab asjaomase liikmesriigi maksevõimet, siis tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et arvesse tuleb võtta selle liikmesriigi SKPd selle kuupäeva seisuga, mil Euroopa Kohus hindab faktilisi asjaolusid (vt selle kohta 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Rumeenia (rahapesu vastane võitlus), C-549/18, EU:C:2020:563, punkt 85, ja 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa (rahapesuvastane võitlus), C-550/18, EU:C:2020:564, punkt 97).

83 Komisjon teeb ettepaneku võtta lisaks Sloveenia Vabariigi SKP-le arvesse ka Sloveenia institutsioonilist kaalu liidus, mida väljendab selle liikmesriigi kohtade arv Euroopa Parlamendis. Komisjon leiab samuti, et selleks, et tagada nende karistuste proportsionaalsus ja hoiatavus, mida ta palub Euroopa Kohtul sellele liikmesriigile määrata, tuleb kasutada kohandamiskoefitsienti 4,5.

84 Euroopa Kohus on aga hiljuti väga selgelt täpsustanud, et esiteks ei ole asjaomase liikmesriigi institutsioonilise kaalu arvessevõtmine hädavajalik, et tagada piisav hoiatavus ja ajendada seda liikmesriiki muutma oma praegust või tulevast käitumist, ning teiseks ei ole komisjon tõendanud objektiivseid kriteeriume, mille alusel ta määras korrigeerimiskoefitsiendi väärtuseks 4,5 (vt selle kohta 20. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka (riigiabi tagasinõudmine – ferronikkel), C-51/20, EU:C:2022:36, punktid 115 ja 117).

85 Arvestades käesoleva kohtuasja kõiki asjaolusid ja lähtudes kaalutlusõigusest, mis Euroopa Kohtul on tulenevalt ELTL artikli 260 lõikest 3, mis näeb ette, et Euroopa Kohus ei saa põhisumma määramisel ületada komisjoni määratud summat, tuleb asuda seisukohale, et hoidmaks ära seda, et tulevikus korduksid direktiivi 2018/1972 artikli 124 rikkumisega sarnased rikkumised, mis kahjustavad liidu õiguse täielikku tõhusust, tuleb määrata põhisumma suurusega 800 000 eurot.

86 Seega tuleb Sloveenia Vabariigilt komisjoni kasuks välja mõista põhisumma 800 000 eurot.

Kohtukulud

87 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 141 lõike 1 alusel peab hageja hagist loobumise korral hüvitama kohtukulud, kui vastaspool nõuab seda oma seisukohas hagist loobumise kohta. Artikli 141 lõikes 2 on siiski ette nähtud, et hagist loobunud poole taotlusel kannab kohtukulud vastaspool, kui see on viimase käitumise tõttu õigustatud. Lõpuks tuleb artikli 141 lõike 4 kohaselt jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui kohtukulude hüvitamise nõuet ei ole esitatud.

88 Kuigi käesoleval juhul on komisjon nõudnud kohtukulude väljamõistmist Sloveenia Vabariigilt ja liikmesriigi kohustuste rikkumine on tuvastatud, loobus see institutsioon osaliselt oma hagist, ilma et ta oleks nõudnud, et see liikmesriik kannaks käesoleva hagiga seotud kohtukulud. Lisaks ei palunud see liikmesriik oma seisukohas komisjoni loobumise kohta, et kohtukulud mõistetaks välja komisjonilt.

89 Samas tuleb märkida, et komisjoni loobumine oli Sloveenia Vabariigi hoiaku tagajärg, kuna see liikmesriik võttis direktiivi 2018/1972 täieliku ülevõtmise meetmed ja tegi need komisjonile teatavaks alles pärast käesoleva hagi esitamist, ning selle hoiaku tõttu võttis komisjon tagasi oma nõude – et nimetatud liikmesriigilt mõistetaks välja karistusmakse –, mis oli ära langenud.

90 Neil asjaoludel ja kuna ei ole võimalik teha selget vahet käesoleva kohtuotsuse punktis 32 tuvastatud rikkumisega seotud kulude ja komisjoni osalise loobumisega seotud kulude vahel, tuleb otsustada, et Sloveenia Vabariigi kohtukulud tuleb jätta tema enese kanda ja mõista temalt välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. **Kuna Sloveenia Vabariik ei olnud põhjendatud arvamuses määratud tähtaja – mida Euroopa Komisjon pikendas – lõpuks vastu võtnud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik, järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme ega seega nendest komisjonile teatanud, siis on Sloveenia Vabariik rikkunud selle direktiivi artikli 124 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista Sloveenia Vabariigilt Euroopa Komisjoni kasuks välja põhisumma 800 000 eurot.**

3. **Jätta Sloveenia Vabariigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**

Allkirjad